

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Όγδοον κι' είκοστών μετρούντες χρόνον
εδρεύομεν' στην γήν των Παρθενώνων.

Χίλια κι' ένακόσα δεκατρία,
δράσις και θερμή φιλοπατρία.

Μάρτη δεκαέξη,
λίπη δίχως λέξι.

Χίλια και διακόσα και πενήν' ακόμη,
από μαύρο πένθος' γέμισαν οι δρόμοι.

**Νεκρού μεγάλου ψάλλω
προσκύνημα μεγάλο.**

Α.

Σε κανονιού κιλίβαντα φέρουνν το φέρετρό του
και κόσμος έρχεται να' δη' τον ώμορφο νεκρό του.

Δεν κλαιδώνε τα πουλιά,
νέοι και πάλι πόνοι...
το λείψανο του Βασιληά
τό φέρουνν σε κανόνι.

Στο λείψανό του το τρανό
δάφναις του Στόλου γέρνουνν,
τόν Ρήγα τόν θαλασσινό
ναυτόπουλα τόν φέρουνν.

Ακόμη τα καμπαναριά
σημαίνουνε βαρειά βαρειά
'στη λυπημένη κτίσι.

Τόν κλαίνε με καύμό πολό
και μέσα' στην Άνατολή,
τόν κλαίνε και' στη Δύσι.

Χελιδόνι κουρασμένο
βγάξει θλιβερή λαλιά:
μάς τόν φέρουνν σκοτωμένο
τόν καλό μας Βασιληά.

Τριγυρίστε το σκίθος...
έρχεται νεκρός εκείνος,
πούζησε χωρίς όργη.

Κι'έλεγε πάντα βαρδιατόρο
κι'Ήρακλή ροπαλοφόρο
του λαού του την στοργή.

Ναύταις τώρα μᾶς τὸν φέρνουν, ναύταις τώρα τὸν
ποῦ'κυττοῦσε τὰ πελάγη, [περνᾶνε
κι'έλεγε πῶς'στὸν' Ἀβέρωφ ἦθελε κι'ἐκείνος νᾶνα
μὲ τὸν Κουντουριώτη πλάγι.

Νὰ τοῦ Στόλευ τὰ παιδιὰ
μὲ τὸν Ρήγα τῆς πορφύρας,
ποῦ θαλασσινῆς ἀλμύρας
ἐδιψοῦσε μυρωδιὰ.

Β'

Τὰ καμπαναριὰ κτυπᾶνε...
μὲς'στὴν' Ἐκκλησιὰ τὸν πάνε,
ποῦ σὰν πρωτοῦλθε τότε
τὸν εὐλόγησαν μὲ πόνο
πεθαμμένοι στρατιῶται,
ποῦδωσαν'στὸ γένος Θρόνο.

Τὰ καμπαναριὰ κτυπᾶνε...
'στὴν Μητρόπολι τὸν πάνε
τὸν νεκρὸ τοῦ σκοτωμένου.

Ποῦ συνώδευε' ἐκεῖ πέρα
κάποια λειψάνα μὲ μέρα
Πατριάρχη κρεμασμένου.

Τὰ καμπαναριὰ κτυποῦν...
φῶς ἀπάνω του σκοροῦν
'Ἐκκλησιᾶς μεγάλης θόλοι.

Ποῦ μὲ πικραῖς ποτισμένους
ἔβλεπε σκυφτὸ τὸ γένος
μὲς'στῆς Λαύρας του τῆ Σχόλη.

Μήτε κλέη δαφνηφόρα,
μήτ'ἐθέρωμαιε σὰν τώρα
μαχητᾶς ἢ γαλανή.

Βόγγος σ'ὄλαις τῆς μεριαῖς,
καὶ πελάγη καὶ στεριαῖς
σκάβων ἐπνιγαν φωνή.

Ποῦ κανένας τότε νᾶβρη
μὲς'στοῦ πόνου τὰ σαράκια
τούτη τὴν φέγγοβολή;

Χρόνοι δίσεκτοι καὶ μαῦροι,
ποῦ μᾶς'πότισαν φαρμάκια,
ποῦ μᾶς'πότισαν χολή.

'Στὴν' Ἐκκλησιὰ τὸν' πῆγανε, ποῦ' πῆγε μὲ καμάρι
καὶ Κωνσταντῖνο' βάπτισε τὸ πρῶτο του βλαστάρι,

Ὅστην Ἐκκλησιὰ τὸν πῆγανε, ποῦ Χερουβειμ χοροὶ
τὸν εἶδαν γάμου στέφανο ὅτ' ὄν γιγὼ του νὰ φορῆ.

Ὅστην Ἐκκλησιὰ τὸν πῆγανε, ποῦδε καλὰ περίσσια,
ποῦδε κ' ἡμέραις λαμπεραῖς,
καὶ γιγώρτασε παιδιῶν χαραῖς,
καὶ γάμου καὶ βαπτῆσια.

Τώρα, ποῦ φαρμακεροὶ
ἠημονήθησαν καιροί,
κάθε λύπη μας παληά.

Τώρα, ποῦ ἄλλοι χρόνοι,
πεθαμμένο σὲ κανόνι
φέρνουνε τὸν Βασιληᾶ.

Κι ἔμεις ἐπεριμένεμα σὲ ρόδα Δεκελείας
πῶς θὰ ξαναγυρῶσι,
καὶ θὰ πανηγυρῶσι
πενήντα χρόνους ἀγαθῆς ἀλήθειας Βασιλείας.

Κι ἔμεις τὸν ἄχταροῦσαμε,
κ' ἔμεις τὸν καρτεροῦσαμε
ὄν πρῶτα ἰστὸ Παλάτι.

Καὶ ν' ἀλαλάξωμ' εὐτυχεῖς
ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς
χίλιαι φοραῖς σπολλάτη.

Μὲ τοὺς θλιβεροὺς τοὺς ἦχους
ἔμπρὸς ὅτ' φέρετρο σιμόνω,
καὶ δὲν λέω παρὰ μόνο
τοῦ Ζακυνθινοῦ τοὺς στίχους:

Ἄευθεριά, γιὰ λίγο πάψε
νὰ κτυπᾷς μὲ τὸ σαθί,
κ' ἔλα σίμωςε καὶ κλάψε
μὲς ὅτ' πένθος τὸ βαθύ.

Γ'

Μαυροῖ ἀπλόνεται παντοῦ σὲ πλάτη καὶ σὲ μήρη,
μαῦρος κ' ὁ Πύργος ὁ Λευκὸς μὲς ὀτὴ Θεσσαλονίκη,
κ' ἔκει, ποῦ τὸν ἐσχότωσαν ἀνάβει μιά καντήλα,
ποῦναι τὸ φῶς τῆς παγερῆς, καρθιάς ἀνατριχίλα.

Ὅτ' ὀτὸ λείψανό του καῖνε
κ' ἄλλόφυλοι λιβάνια,
κ' ἄλλόφυλοι τὸν κλαῖνε
καὶ πλέκουνε στεφάνια.

Κι ἔκεινοι, ποῦ τοὺς μάρανε ζωὴ δουλοφροσύνης,
ἀκολουθοῦν τὸν Βασιληᾶ τῆς ἐλεημοσύνης.

Κι ἔκει τὸ σήμαντρο κτυπᾷ
μὲ στεναγμὸ, μὲ θρήνο,
καὶ βλέπεις δάκρυα ὅτ' ὄν παπᾶ
τὸν Χόντζα, τὸν Ραββίνο.

Τὶ κόσμος τὸν ἀκολουθεῖ,
τὶ πλήθη γύρω ξένα,
μέσα ὅτ' πένθος τὸ βαθύ
ὄλοι γιγνήκαν ἓνα.

Γυναίκας ἀγγελόκαρδης σπαράζουσα φυλλοκάρδια
καὶ τὰ παιδιά του στέκονται 'στὸ φέρετρό του βάρδια,
κι' ὁ νέος Ρήγας λησμονεῖ
τὸ Στέμμα καὶ τὸν Θρόνο,
καὶ τὸν πατέρα του θρηνεῖ
μὲ τοῦ παιδιοῦ τὸν πόνο.

Πατρίδα, ποῦ λησμόνησε τὴν πρώτη καταφρόνια,
θριάμβους ἀλαλάζει,
καὶ βάλσαμο σταλάζει
καὶ σὲ Βασιλομήτορα, καὶ σὲ παιδιά κι' ἐγγόνα.

Παιδιά, ποῦ τοῦ Πατέρα σας τὸ λείψανο φρουρεῖτε,
καὶ τώρα ποῦ τὸν κλαίτε
θριάμβους νὰ τοῦ λέτε,
καὶ πάντα νὰ θαροῦντε.

Νάναι μεγάλ' οἱ λόγοί σας,
νάναι τὸ μοιρολόγί σας
φθὴ παρηγοριάς,
ἕνμος' Ἐλευθεριάς.

Μεγάλαις καταφρόνιαις σκορπίζονται σὰν φύκη
ἔμπροστὰ 'στὸν σκοτωμένο,
ποῦλεγε πὼς θὰ κἀνῃ καὶ 'στὴ Θεσσαλονίκη
Παλάτι τιμημένο.

Τὰ ξέπλεκα μαλλιά μου
κι' ἐγὼ 'στοῦ Βασιληᾶ μου
τὸ λείψανο τ' ἀπλόνω.

Πολλὰ κρυφολαλῶ
καὶ τὸν καταφιλῶ,
καὶ δίπλα του 'ψηλόνω.

Ἡ καθεμιά καμπάνα, ποῦ θλιβερά σημαίνει,
ξυπνᾷ γενναίαν νίκας,
ξυπνᾷ προγόνων θήκας,
ξυπνᾷ σεπτὰ τιμένῃ.

Ξυπνᾷ τὸν στεριανὸ
καὶ τὸν θαλασσινὸ,

ξυπνᾷ τὸν κάθε κάμπω, ξυπνᾷ καὶ τὰ κροτάλι
τῶν θρύλων, τῶν ἁσμάτων,
ὁποῦ Νεραϊδὲς λούζουσι ἀφροπλασμένα κάλλιψ
μέσα σ' ἀφροῦς κυμάτων.

Προμάχων ἐρχεται χορός,
κι' ὁ κτύπος ὁ λυπητερός
εἶν' ἕνα ξυπνητήρι
σὲ πόθων κοιμητήρι.

Χαρήτε, ποῦ κηδεύεται σὲ νικητῶν κανόνι,
καὶ τῆς καντήλας του τὸ φῶς, ποῦ τῆς καρδιάς παγώ
γίνεται φῶς 'στους οὐρανοῦς [νει,
τῶν ἐθνικῶν δνειφῶν,
καὶ φῶς 'στους τάφους τοὺς κλεινοῦς
ἥρωων καὶ μαρτύρων.

Ἐκεῖνος πρώτη κεφαλή
θὰ λάμπη, θὰ φωτοβολῇ
'στὸ Πάνθειον τὸ λατρευτὸν
τῶν ἀθανάτων μαχητῶν.

Καὶ θαφνοστίλισμα παιδιὰ
θὰ βροῖσκουσι μὲς 'στὴ λαγκαδιά,
θὰ βροῖσκουσι μὲς 'στὸ κῆμα
τοῦ Βασιληᾶ τὸ μνήμα.

Γι' αὐτοὺς αὐτοὺς ὁ Βασιληᾶς ὁ δολοφονημένος
θάνατι παντοῦ θαμμένος.
'Αθάνατο τὸν Βασιληᾶ
σὲ μάρμαρο σκαλιῶ,
μὲ τὴν πορφύρα τὴν παλῆα
τοῦ Κόδρου τὸν στολιῶ.

Κι' ἀπὸ τὸ φέρετρο πετῶ
σὲ κάμποσι κι' ἀρογιᾶρα
μὲ τὸν μεγάλο τὸν αἰτό,
ποῦχει τὰ δαδ' κεφάλια.

Λαοῦ μεγάλη σιωπὴ
'μπροστὰ 'στὸν Βασιληᾶ του,
θέλει τραγοῦδινα νὰ τοῦ πῆ,
μὰ χάνει τὴν μιλιὰ του.

Λαὸς ἀμίλητος περνᾷ,
Λαὸς τὸν Ρήγα προσκυνᾷ,
τὸν Ρήγα του κηδεύει.

Λαὸς 'ποτίστηκε χολή,
καὶ μὲ τὴ λύπη του 'μυλεῖ,
μ' αὐτὴν τὸν συνοδεύει.

Λαὸς μεγάλα στέφανα κυτιᾷ 'στὸ λείψανό του
καὶ κάνει τὴν ἀγάπη του γὰρ φωτιστέφανό του.
Λαὸς μὲ τῆς ἀγάπης του τὸν πλημμυρεῖ τὰ μῦθρα
καὶ προφητεῖει 'στὸν Σαοῦλ μὲ τοῦ Δαυὶδ τὴν λύρα.

Μέσα 'στὸ πένθος τὸ βαρὸ
μαυρογυμένῃ προχωρεῖ
κι' ἡ πολιοῦχος κόρη.

Καὶ κλίνει 'μπρὸς 'στὸν Βασιληᾶ
μὲ τῆς Εἰρήνης τὴν ἑλῆα
καὶ τὸ χρυσὸ τῆς δόρου.

Κι' αὐτοὺς, ποῦ τώρα ξατεριαῖς
εἶδαν 'στὸ πέρασμά του,
καὶ τραγοῦδόντας 'Λευθεριαῖς
ἐπέταξαν σιμά του.

Τοὺς ξανασπάραιξαν λυγμοὶ
κι' ἔσκυψαν τὸ κεφάλι,
ποῦ νόμισαν γὰρ μὴ σιγμῇ
πὼς σκλαβωθῆκαν πάλι.

'Ο Βασιληᾶς, ποῦ πίκραις μας ἐπήγε νὰ γλυκάνῃ,
τὸν ὕστερο περιετατο μὲς 'στὴν Ἀθήνα κάνει.
Τὸν Βασιληᾶ, ποῦ τὸ δένδρι τῶδε νὰ γίνῃ λεύκα,
κι' ἄκουσ' αἰώνων σῖδερα τριγύρω του νὰ σπάσουν,
τὸν πᾶνε νὰ τὸν θάψουνε 'στοῦ Τατογοῦ τὰ πεῦκα,
ποῦ πλέκουμε τοὺς κλώνους τῶν τὸ μνήμα νὰ σκεπά
[σουν.

Ἐκεῖ χορεύουσι μάρτυρες, ἥρωες θαφνηφόροι,
ἐκεῖ περισσῆσαις εἰσωχῆσαις μυρόνουσι τὸν ἄερα,
κι' ἐκεῖ σὰν ἱσχοῦς φαίνεται χρυσομαλλοῦσα κόρη,
ποῦ πέθανε 'στὴ Μοσκοβιά, μὰ βροῖσκει 'ἔδω πέρα.